EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 20.1.2021
COM(2021) 20 final

2021/0008 (COD)

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot wijziging van Kaderbesluit 2002/465/JBZ, met betrekking tot de aanpassing aan de EU-voorschriften inzake de bescherming van persoonsgegevens

EXPLANATORY MEMORANDUM

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• Motivering en doel van het voorstel

Richtlijn (EU) 2016/680[1] (hierna "richtlijn gegevensbescherming bij rechtshandhaving" genoemd) is op 6 mei 2016 in werking getreden. De lidstaten hadden tot 6 mei 2018 de tijd om deze in nationaal recht om te zetten. Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad[2] werd door Richtlijn (EU) 2016/680 ingetrokken en vervangen, maar de richtlijn is een veel uitgebreider en algemener instrument voor gegevensbescherming. Van belang is dat de richtlijn van toepassing is op zowel binnenlandse als grensoverschrijdende verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing of de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, met inbegrip van de bescherming tegen en de voorkoming van gevaren voor de openbare veiligheid (artikel 1, lid 1).

In artikel 62, lid 6, van de richtlijn gegevensbescherming bij rechtshandhaving wordt bepaald dat de Commissie uiterlijk op 6 mei 2019 moet nagaan of andere handelingen van de EU in verband met de verwerking van persoonsgegevens voor rechtshandhavingsdoeleinden door de bevoegde instanties aan de richtlijn gegevensbescherming bij rechtshandhaving moeten worden aangepast, en dat zij in voorkomend geval voorstellen moet indienen om die handelingen te wijzigen teneinde een consequente aanpak van de bescherming van persoonsgegevens binnen het toepassingsgebied van de richtlijn te waarborgen.

De Commissie heeft de resultaten van haar evaluatie uiteengezet in haar mededeling *Volgende stappen om het acquis van de voormalige derde pijler aan de gegevensbeschermingsregels aan te passen* van 24 juni 2020[3], waarin tien handelingen worden gespecificeerd die aan de richtlijn gegevensbescherming bij rechtshandhaving moeten worden aangepast en daarvoor een tijdschema wordt vastgesteld. Kaderbesluit 2002/465/JBZ van de Raad inzake gemeenschappelijke onderzoeksteams[4] is een van die handelingen. De Commissie heeft aangegeven dat zij in het laatste kwartaal van 2020 gerichte wijzigingen van dat kaderbesluit zou voorstellen; dat is nu het doel van dit voorstel.

Dit initiatief valt niet onder het programma voor gezonde en resultaatgerichte regelgeving (Refit).

• Verenigbaarheid met bestaande bepalingen op het beleidsterrein

Het voorstel heeft tot doel de gegevensbeschermingsregels van Kaderbesluit 2002/465/JBZ in overeenstemming te brengen met de beginselen en regels die zijn vastgelegd in de richtlijn

---

1 Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad (PB L 119 van 4.5.2016, blz. 89).

2 Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad van 27 november 2008 over de bescherming van persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van de politiële en justitiële samenwerking in strafzaken (PB L 350 van 30.12.2008, blz. 60).

3 COM(2020) 262 final.

4 PB L 162 van 20.6.2002, blz. 1.

gegevensbescherming bij rechtshandhaving, teneinde een sterk en samenhangend kader voor gegevensbescherming in de Unie tot stand te brengen.

- **Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie**

Niet van toepassing.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

- **Rechtsgrondslag**

Dit voorstel is gebaseerd op artikel 16, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

De oorspronkelijke handeling was gebaseerd op artikel 34, lid 2, punt b), van het vroegere Verdrag betreffende de Europese Unie, dat veeleer overeenstemt met artikel 82, lid 1, VWEU. Zowel het doel als de inhoud van de voorgestelde wijziging is echter duidelijk beperkt tot de bescherming van persoonsgegevens.

In dit verband is artikel 16, lid 2, VWEU de meest geschikte rechtsgrondslag. Deze maakt het mogelijk voorschriften vast te stellen betreffende de bescherming van natuurlijke personen ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens door de lidstaten, bij de uitoefening van activiteiten die binnen het toepassingsgebied van het recht van de Unie vallen, alsmede voorschriften betreffende het vrij verkeer van die gegevens.

Overeenkomstig artikel 2 bis van protocol nr. 22 is Denemarken niet gebonden door op grond van artikel 16 VWEU vastgestelde regels die betrekking hebben op de verwerking van persoonsgegevens bij de uitvoering van activiteiten binnen het toepassingsgebied van deel III, titel IV, hoofdstuk 4 of 5, van het VWEU. Hetzelfde geldt voor Ierland overeenkomstig artikel 6 bis van Protocol nr. 21.

- **Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)**

Alleen de Unie kan een wetgevingshandeling vaststellen tot wijziging van Kaderbesluit 2002/465/JBZ.

- **Evenredigheid**

Dit voorstel is beperkt tot hetgeen noodzakelijk is om Kaderbesluit 2002/465/JBZ in overeenstemming te brengen met de Uniewetgeving inzake de bescherming van persoonsgegevens (met inbegrip van de richtlijn gegevensbescherming bij rechtshandhaving), zonder de mechanismen voor samenwerking tussen de lidstaten waarbij een gemeenschappelijk onderzoeksteam wordt opgericht, te wijzigen. Deze richtlijn gaat overeenkomstig artikel 5, lid 4, van het Verdrag betreffende de Europese Unie niet verder dan hetgeen nodig is om de beoogde doelstellingen te verwezenlijken.

- **Keuze van het instrument**

Voor de wijziging van Kaderbesluit 2002/465/JBZ is een richtlijn het meest geschikte instrument.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

• Evaluatie van bestaande wetgeving en controle van de resultaatgerichtheid ervan

Dit voorstel sluit aan bij de resultaten van de evaluatie die de Commissie heeft verricht uit hoofde van artikel 62, lid 6, van de richtlijn gegevensbescherming bij rechtshandhaving, en gepresenteerd in de mededeling *Volgende stappen om het acquis van de voormalige derde pijler aan de gegevensbeschermingsregels aan te passen*. In die mededeling worden punten opgesomd waarvoor aanpassing noodzakelijk is. Er wordt met name gewezen op de noodzaak om te verduidelijken dat elke verwerking van persoonsgegevens krachtens Kaderbesluit 2002/465/JBZ onderworpen is aan de richtlijn gegevensbescherming bij rechtshandhaving of aan Verordening (EU) 2016/679[5] (algemene verordening gegevensbescherming — AVG), afhankelijk van de vraag of de verwerking plaatsvindt in het kader van strafrechtelijke of niet-strafrechtelijke procedures. Bij de aanpassing moet worden verduidelijkt dat krachtens het kaderbesluit verkregen gegevens slechts voor andere doeleinden dan waarvoor zij zijn verzameld, mogen worden verwerkt onder de voorwaarden van de richtlijn gegevensbescherming bij rechtshandhaving (artikel 4, lid 2, of artikel 9, lid 1) of de AVG (artikel 6, lid 4).

Door wijziging van artikel 1, lid 10, van Kaderbesluit 2002/465/JBZ voor te stellen, blijft dit voorstel beperkt tot hetgeen nodig is om genoemde punten te realiseren.

• Raadpleging van belanghebbenden

Niet van toepassing.

• Bijeenbrengen en gebruik van expertise

Bij de evaluatie heeft de Commissie rekening gehouden met de studie die is uitgevoerd in het kader van het proefproject voor de evaluatie vanuit het oogpunt van de grondrechten van instrumenten en programma's van de EU voor het vergaren van gegevens[6]. In die studie werd een overzicht gegeven van de in artikel 62, lid 6, van richtlijn gegevensbescherming bij rechtshandhaving bedoelde Uniehandelingen en werd vastgesteld welke bepalingen mogelijk een aanpassing behoefden uit het oogpunt van gegevensbescherming.

• Effectbeoordeling

Het effect van dit voorstel is beperkt tot de verwerking van persoonsgegevens door de bevoegde autoriteiten in de specifieke gevallen die door Kaderbesluit 2002/465/JBZ worden

---

[5] Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1).

[6] Het proefproject kwam tot stand op verzoek van het Europees Parlement en werd beheerd door de Commissie en uitgevoerd door een contractant (groep van onafhankelijke deskundigen). De Commissie heeft de contractant geselecteerd op basis van door het Parlement vastgestelde criteria. De resultaten van het project weerspiegelen uitsluitend de standpunten en adviezen van de contractant, en de Commissie kan niet verantwoordelijk worden gesteld voor het gebruik van de erin opgenomen informatie. De resultaten zijn gepubliceerd op http://www.fondazionebrodolini.it/en/projects/pilot-project-fundamental-rights-review-eu-data-collectioninstruments-and-programmes

geregeld. Het effect van de nieuwe verplichtingen die voortvloeien uit de richtlijn gegevensbescherming bij rechtshandhaving is beoordeeld in het kader van de voorbereidende werkzaamheden voor die richtlijn. Een specifieke effectbeoordeling voor dit voorstel is dan ook onnodig.

- **Resultaatgerichtheid en vereenvoudiging**

Niet van toepassing.

- **Grondrechten**

Het recht op de bescherming van persoonsgegevens is vastgelegd in artikel 8 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en in artikel 16 VWEU. Er is ook een nauw verband tussen gegevensbescherming en de eerbiediging van het privéleven en het familie- en gezinsleven, dat door artikel 7 van het Handvest wordt beschermd.

Dit voorstel waarborgt dat elke verwerking van persoonsgegevens krachtens Kaderbesluit 2002/465/JBZ onderworpen is aan de "horizontale" beginselen en regels van de EU-wetgeving inzake gegevensbescherming, waardoor artikel 8 van het Handvest verder ten uitvoer wordt gelegd. Deze wetgeving beoogt een hoog niveau van bescherming van persoonsgegevens te waarborgen en te verduidelijken dat de beginselen en regels van de EU-wetgeving betreffende gegevensbescherming van toepassing zijn op de gegevensverwerking krachtens het kaderbesluit, wat de grondrechten op privacy en gegevensbescherming ten goede zal komen.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Niet van toepassing.

5. OVERIGE ELEMENTEN

- **Uitvoeringsplanning en regelingen betreffende controle, evaluatie en rapportage**

Niet van toepassing.

- **Toelichtende stukken (bij richtlijnen)**

Voor dit voorstel zijn geen toelichtende stukken over de omzetting vereist, aangezien het een gerichte wijziging van één artikel van Kaderbesluit 2002/465/JBZ beoogt.

- **Artikelsgewijze toelichting**

Bij de richtlijn gegevensbescherming bij rechtshandhaving is het rechtskader ingesteld voor de verwerking van persoonsgegevens door de bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing of de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, met inbegrip van de bescherming tegen en de voorkoming van gevaren voor de openbare veiligheid. Artikel 4, lid 2, en artikel 9, lid 1, regelen de verwerking van persoonsgegevens voor andere doeleinden dan die waarvoor zij zijn verzameld.

Specifiek wordt in artikel 1, lid 10, van Kaderbesluit 2002/465/JBZ bepaald dat sommige persoonsgegevens onder bepaalde voorwaarden mogen worden verwerkt voor andere doeleinden waarvoor zij oorspronkelijk zijn verzameld. Dit gaat verder dan de voorwaarden van de richtlijn gegevensbescherming bij rechtshandhaving en moet daarom daaraan worden

aangepast. Bij artikel 1 van deze richtlijn wordt artikel 1, lid 10, van het kaderbesluit gewijzigd door:

– de doeleinden waarvoor door gemeenschappelijke onderzoeksteams verzamelde persoonsgegevens mogen worden gebruikt (artikel 1, lid 10, punt b)) af te stemmen op het beginsel van doelbinding, zoals dat is geregeld in de richtlijn gegevensbescherming bij rechtshandhaving; en

– artikel 1, lid 10, punten c) en d), te schrappen.

In artikel 2 wordt de termijn voor de omzetting van deze richtlijn vastgesteld.

In artikel 3 wordt de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn vastgesteld.

In artikel 4 wordt bepaald dat de richtlijn tot de lidstaten is gericht.

2021/0008 (COD)

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot wijziging van Kaderbesluit 2002/465/JBZ, met betrekking tot de aanpassing aan de EU-voorschriften inzake de bescherming van persoonsgegevens

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 16, lid 2,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Overeenkomstig artikel 62, lid 6, van Richtlijn (EU) 2016/680[1] moet de Commissie met betrekking tot andere handelingen van de Unie die de verwerking van persoonsgegevens door de bevoegde autoriteiten voor de doeleinden van artikel 1, lid 1, van die richtlijn regelen, nagaan of die handelingen aan Richtlijn (EU) 2016/680 moeten worden aangepast en in voorkomend geval de nodige voorstellen doen om die handelingen te wijzigen teneinde een consequente aanpak van de bescherming van persoonsgegevens binnen het toepassingsgebied van die richtlijn te waarborgen. Die evaluatie heeft ertoe geleid dat Kaderbesluit 2002/465/JBZ[2] als een van die andere te wijzigen handelingen is aangemerkt.

(2) Met het oog op een consequente aanpak en een doeltreffende bescherming van persoonsgegevens moeten bij de verwerking van persoonsgegevens krachtens Kaderbesluit 2002/465/JBZ de voorschriften van Richtlijn (EU) 2016/680 in acht worden genomen.

(3) Overeenkomstig de artikelen 1 en 2 en artikel 4 bis, lid 1, van Protocol nr. 21 betreffende de positie van het Verenigd Koninkrijk en Ierland ten aanzien van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en onverminderd artikel 4 van dat protocol, neemt Ierland niet deel aan de vaststelling van deze richtlijn en is deze niet bindend voor, noch van toepassing op deze lidstaat.

(4) Overeenkomstig de artikelen 1 en 2 van Protocol nr. 22 betreffende de positie van Denemarken, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag

[1] Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad (PB L 119 van 4.5.2016, blz. 89).

[2] Kaderbesluit 2002/465/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 inzake gemeenschappelijke onderzoeksteams (PB L 162 van 20.6.2002, blz. 1).

betreffende de werking van de Europese Unie, neemt Denemarken niet deel aan de vaststelling van deze richtlijn en is deze niet bindend voor, noch van toepassing op deze lidstaat.

(5) Kaderbesluit 2002/465/JBZ dient derhalve dienovereenkomstig te worden gewijzigd.

(6) De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming is geraadpleegd overeenkomstig artikel 42 van Verordening (EU) 2018/1725[3] en heeft op XX XXXX[4] advies uitgebracht,

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

Kaderbesluit 2002/465/JBZ wordt als volgt gewijzigd:

(1) in artikel 1, lid 10, wordt punt b) vervangen door:

"b) voor andere doeleinden, overeenkomstig artikel 4, lid 2, van Richtlijn (EU) 2016/680.";

(2) in artikel 1, lid 10, worden de punten c) en d) geschrapt.

Artikel 2

1. De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk op [een jaar na de vaststelling] aan deze richtlijn te voldoen. Zij delen de Commissie de tekst van die bepalingen onmiddellijk mee.

   Wanneer de lidstaten die bepalingen vaststellen, wordt in de bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking daarvan naar deze richtlijn verwezen. De regels voor de verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

2. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de belangrijkste bepalingen van intern recht mee die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel 3

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het Publicatieblad van de Europese Unie.

[3] Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 45/2001 en Besluit nr. 1247/2002/EG (PB L 295 van 21.11.2018, blz. 39).

[4]

Artikel 4

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten overeenkomstig de Verdragen.

Gedaan te Brussel,

Voor het Europees Parlement	*Voor de Raad*
De voorzitter	*De voorzitter*